

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Навчальний рік 2023-2024

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ»

Освітній компонент нормативний

Форма здобуття освіти заочна

Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма «Управління в сфері охорони здоров'я»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс 1

Затверджено на засіданні
кафедри громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я

Протокол № 14 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Огнев В.А.

Схвалено методичною комісією ХНМУ
з проблем громадського здоров'я

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Огнев В.А.

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСА

1. Дунаєв Олександр Віталійович – завідувач кафедри судової медицини, медичного правознавства ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса, доктор медичних наук, професор

2. Капустник Володимир Валерійович – доцент кафедри судової медицини, медичного правознавства ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса, доктор юридичних наук

3. Кривенко Олександр Іванович – доцент кафедри судової медицини, медичного правознавства ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса, кандидат юридичних наук, доцент

4. Леонт'єв Павло Олександрович – доцент кафедри судової медицини, медичного правознавства ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса, кандидат медичних наук

5. Хижняк Володимир Володимирович – доцент кафедри судової медицини, медичного правознавства ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса, кандидат медичних наук, доцент

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мельниченко Олександр Анатолійович – професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, доктор наук з державного управління, професор;

Міщенко Марина Михайлівна – асистент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, магістр за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»;

Суворов Валентин Павлович – асистент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, кандидат наук з державного управління;

Черняк Михайло Євгенович – асистент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, доктор філософії з публічного управління та адміністрування;

Чухно Інна Анатоліївна – доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, кандидат наук з державного управління, доцент.

Телефон: (057) 707-73-20, (050) 162-73-50, (095) 539-75-44

E-mail: mel_doc@ukr.net, iach@i.ua

Локація: м. Харків, пр. Науки, 4, корп. А, 3 поверх, кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Очні консультації: час і місце проведення за розкладом кафедри.

Он-лайн консультації: локація (Google Meet) та час проведення за попередньою домовленістю з викладачем.

Професійні інтереси викладача: публічне управління розвитку суспільних процесів, національної економіки та окремих її галузей (сфер діяльності), передусім, сфери охорони здоров'я.
<http://distance.knmu.edu.ua/user/files.php>

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Правові засади публічного управління» складено відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) та освітньо-професійної програми «Управління в сфері охорони здоров'я» (далі – ОПП) як складову методологічного забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Опис освітнього компонента (анотація). «Правові засади публічного управління» спрямований сформувати правовий світогляд майбутніх фахівців зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування» та фундаментальні знання про державне управління як складну динамічну систему, що має певні функції, організаційну побудову, методи та процедури прийняття рішень, а також допомогти їм в оволодінні вміннями реалізації завдань та функцій держави на основі базових принципів публічного управління. Загальне завдання освітнього компоненту спрямоване на комплексне розглядання проблеми складних соціальних систем, до яких належить публічне управління та адміністрування; з'ясування причинно-наслідкового зв'язку у публічно-управлінських відносинах; визначення їх нормативно-правової та організаційної бази; охарактеризування методів і процедур управлінських рішень, а відтак – створення системи правових уявлень, переконань і навиків правомірної поведінки у професійній діяльності. Освітній компонент має на меті не лише надати необхідні знання, а й навчити правильно використовувати правові норми при виконанні відповідних ролей у суспільстві – як у професійній діяльності, так і в особистому житті. Також важливо збагатити теоретичні уявлення про поняття та категорії, які використовує правова наука, адже сьогодні однією з найважливіших проблем у правовій галузі є низький рівень правової культури, що призводить до негативних наслідків у суспільстві. Саме тому, особливо в сучасних умовах, вивчення зазначеного предмету набуває особливого значення, сприяє опануванню загально-цивілізаційних цінностей, формуванню необхідного рівня правової та політичної культури, виробленню навиків електоральної поведінки, оволодінню механізмами свідомої реалізації себе у правовому та політичному житті та ознайомлення з основами юридичних взаємин «лікар – пацієнт» «медичний заклад – пацієнт», «лікар – держава», «медичний заклад – держава».

Предметом вивчення освітнього компонента є правові засади публічного управління.

Міждисциплінарні зв'язки: Освітній компонент «Правові засади публічного управління» передбачає попереднє опанування таких освітніх компонентів: «Публічна політика та врядування», «Технології прийняття управлінських рішень», «Інституціональне забезпечення публічного управління» та ін.

Пререквізити. Вивчення освітнього компонента «Правові засади публічного управління» передбачає попереднє опанування таких освітніх

компонентів: «Технології прийняття управлінських рішень», «Публічна політика та врядування», «Інституціональне забезпечення публічного управління», «Правові засади публічного управління» та ін.

Постреквізити. Основні положення освітнього компонента «Правові засади публічного управління» мають застосовуватися при вивченні суміжних освітніх компонентів, і для підготовки до захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи та здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Посилання на сторінку освітнього компонента в MOODLE:

<http://distance.knmu.edu.ua/user/files.php>

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1.1 Мета освітнього компонента – «Правові засади публічного управління» полягає у сприянні як найглибшому засвоєнню слухачами базових знань з теоретичних і практичних аспектів організаційно-правових основ публічного управління; розкриття сутності правових, організаційно-правових та адміністративно-процедурних засад і практичних механізмів організації публічного управління в Україні

1.2 Основні завдання опанування освітнього компонента:

- вироблення навиків електоральної поведінки;
- збагачення теоретичних уявлень про поняття та категорії, які використовує правова наука;
- навчитися правильно використовувати правові норми при виконанні відповідних ролей у суспільстві – як у наступній професійній діяльності, так і в особистому житті;
- опанування загально-цивілізаційних цінностей;
- створення системи правових уявлень і переконань правомірної поведінки;
- формування необхідного рівня правової та політичної культури;
- формування правового світогляду майбутніх фахівців.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент.

1.3.1 Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування здобувачами вищої освіти наступних **компетентностей:**

інтегральні: здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички задля розв'язання складних задач під час професійної діяльності у системі публічного управління та адміністрування (у т.ч. у сфері охорони здоров'я), а також в освітньому процесі;

загальні:

ЗК 02 Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально.

ЗК 05 Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

спеціальні (фахові, предметні):

СК 07 Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК 08 Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та локальному рівнях.

1.3.2 Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **програмних результатів навчання**:

РН 08 Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

1.3.3 Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **соціальних навичок (Soft skills)**: відповідальності; працювати індивідуально й в команді, управляти своїм часом і ресурсами, самостійно приймати рішення, критично мислити.

2 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень, ОПП	Характеристика освітнього компонента
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»	заочна форма навчання
Загальна кількість годин – 90		Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»
	Рік підготовки: 1-й	
	Семестр 1-й	
Розподіл годин: аудиторні – 10, самостійна робота здобувачів вищої освіти – 80	Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий (магістерський)	Лекції 2 год.
		Практичні, семінарські 8 год.
	ОПП «Управління в сфері охорони здоров'я»	Самостійна робота 80 год.
		Вид контролю: диференційований залік

2.1 Опис освітнього компонента

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Правові засади публічного управління	2	Проблемна, мультимедійна та лекція-бесіда, презентація
Всього лекційних годин		2	

2.2.2 Семінарські заняття не передбачені.

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Загальні положення позитивного	4	Моделювання	Усне

	права України		процесів і ситуацій, індивідуальні (групові) творчі роботи, кейс-метод, вирішення ситуаційних і практичних завдань	опитування здобувачів вищої освіти, письмовий контроль теоретичних знань за варіантами
2	Спеціальні галузі права України	4		
Всього годин практичних занять		8		

2.2.4 Лабораторні заняття – не передбачені.

2.2.5 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Загальні положення позитивного права України	40	Індивідуальні (групові) творчі ситуаційні й практичні завдання	Презентація та захист результатів виконання творчих індивідуальних (групових) ситуаційних і практичних завдань
2	Спеціальні галузі права України	40		
Всього годин самостійної роботи здобувачів вищої освіти		80		

Види контролю:

Поточний: усне опитування здобувачів вищої освіти, письмовий контроль теоретичних знань за варіантами, презентація результатів роботи в малих групах.

Проміжний: захист результатів виконання індивідуального завдання.

Додатковий: публічна презентація наукового продукту (тези, стаття...).

Підсумковий: диференційований залік.

3 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1 Оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» (наказ ректора ХНМУ № 181 від 21.08.2021 р.).

Поточна навчальна діяльність (ПНД) здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння ними кожної теми освітнього компонента і виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання до поточних оцінок також належить оцінка за виконане індивідуальне завдання. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ. Підсумковий бал за ПНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. До суми балів за ПНД включається також оцінка за виконане ІЗ. Перерахунок середньої оцінки за ПНД у багатобальну шкалу, для освітніх компонентів, що завершуються диференційованим заліком (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються диференційним заліком)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5,00	120	4,25-4,28	102	3,49-3,53	84
4,95-4,99	119	4,20-4,24	101	3,45-3,48	83
4,91-4,94	118	4,16-4,19	100	3,41-3,44	82
4,87-4,90	117	4,12-4,15	99	3,37-3,40	81
4,83-4,86	116	4,08-4,11	98	3,33-3,36	80
4,79-4,82	115	4,04-4,07	97	3,29-3,32	79
4,75-4,78	114	3,99-4,03	96	3,25-3,28	78
4,70-4,74	113	3,95-3,98	95	3,21-3,24	77
4,66-4,69	112	3,91-3,94	94	3,18-3,20	76
4,62-4,65	111	3,87-3,90	93	3,15-3,17	75
4,58-4,61	110	3,83-3,86	92	3,13-3,14	74
4,54-4,57	109	3,79-3,82	91	3,10-3,12	73
4,50-4,53	108	3,74-3,78	90	3,07-3,09	72
4,45-4,49	107	3,70-3,73	89	3,04-3,06	71
4,41-4,44	106	3,66-3,69	88	3,00-3,03	70
4,37-4,40	105	3,62-3,65	87	Менше 3	Недостатньо
4,33-4,36	104	3,58-3,61	86		
4,29-4,32	103	3,54-3,57	85		

Формою підсумкового контролю міри опанування змісту освітнього компоненту є диференційований залік, який проводиться викладачем академічної групи відповідно розкладу (на останньому занятті). Диференційований залік – це процес, протягом якого перевіряються отримані за час навчання: рівень теоретичних знань; розвиток творчого мислення; навички самостійної роботи; компетенції (вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань). Диференційований залік проводиться викладачем групи на останньому практичному занятті у формі оцінювання засвоєння практичних навичок і теоретичних знань у день проведення диференційованого заліку (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 – Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з освітнього компонента, що завершуються диференційованим заліком

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна

«Добре»	Здобувач вищої освіти вмiє зiставляти, узагальнювати, систематизувати iнформацiю пiд керiвництвом викладача; в цiлому самостiйно застосовувати її на практицi; контролювати власну дiяльнiсть; виправляти помилки, серед яких є суттєвi, добирати аргументи для пiдтвердження думок
«Задовiльно»	Здобувач вищої освіти вiдтворює значну частину теоретичного матерiалу, виявляє знання i розумiння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матерiал, виправляти помилки, серед яких є значна кiлькiсть суттєвих
«Достатньо»	Здобувач вищої освіти володiє навчальним матерiалом на рiвнi, вищому за початковий, значну частину його вiдтворює на репродуктивному рiвнi
«Незадовiльно» з можливістю пов-торного складання диференційованого залiку	Здобувач вищої освіти володiє матерiалом на рiвнi окремих фрагментiв, що становлять незначну частину навчального матерiалу
«Незадовiльно» з обов'язковим повторним вивчен-ням освiтнього компонента	Здобувач вищої освіти володiє матерiалом на рiвнi елементарного розпiзнання i вiдтворення окремих фактiв, елементiв, об'єктiв
Зокрема, критерiї оцiнювання практичних навичок з освiтнього компонента	
«Вiдмiнно»	Здобувач вищої освіти вiдповiдає високому (творчому) рiвню компетентностi: виявляє особливi творчi здiбностi, без помилок самостiйно демонструє виконання практичних умiнь та володiє системними теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення та iн.) та має здiбностi для прийняття рiшень у нестандартних ситуацiях
«Добре»	Здобувач вищої освіти самостiйно демонструє виконання практичних умiнь, допускаючи деякi неточностi, якi швидко виправляє, володiє теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення та iн.)
«Задовiльно»	Здобувач вищої освіти демонструє виконання практичних умiнь, допускаючи деякi помилки, якi може виправити при корекцiї їх викладачем, володiє задовiльними теоретичними знаннями (знає основнi положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення та iн.)
«Незадовiльно»	Здобувач вищої освіти не може самостiйно продемонструвати практичнi вмiння (виконує їх, допускаючи грубi помилки), не володiє достатнiм рiвнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань i протипоказань, можливих ускладнень).

Загальна оцiнка з освiтнього компонента визначається як середнє арифметичне балiв ПНД, якi переводяться у 120-бальну шкалу ЕСТС (табл. 3.1) з додаванням балiв, одержаних безпосередньо на iспитi (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Оцiнювання теоретичних знань, якщо практичнi навички оцiнюються за критерiями «виконав»/«не виконав»

Кiлькiсть питань	«5»	«4»	«3»	Усна вiдповiдь на питання, якi включають теоретичну частину	За кожену вiдповiдь здобувач вищої освіти одержує вiд 10 до 16 балiв, що вiдповiдає:
1	20	18	12		

2	40	36	24	освітнього компоненту	«5» – 15–16 балів;
3	60	54	36		«4» – 13–14 балів;
4	80	72	48		«3» – 10–12 балів.

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати за вивчення освітнього компонента – 200 балів, у т.ч. за ПНД – 120 балів. Мінімальна кількість балів становить 120, у т.ч. за ПНД – 70. Відповідність оцінок за 200-бальною шкалою, 4-бальною (національною) шкалою та шкалою ECTS (табл. 3.4).

Таблиця 3.4 – Відповідність оцінок за 200-бальною шкалою, 4-бальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за 4-бальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, F _x	Незадовільно

Оцінка з освітнього компонента виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та диференційований залік. Здобувачам вищої освіти, які не виконали вимоги навчальної програми виставляється оцінка F_x, якщо вони були допущені до складання іспиту, але не склали його. Оцінка F виставляється здобувачам вищої освіти, які не допущені до складання диференційованого заліку.

3.2 Питання до диференційованого заліку:

1. Адміністративна відповідальність медичних працівників.
2. Виникнення права на життя людини.
3. Державне регулювання охорони здоров'я і медичної діяльності як функція держави.
4. Джерела права. Система права.
5. Дисциплінарна відповідальність медичних працівників.
6. Евтаназія та її види.
7. Загальні питання юридичної відповідальності медичних працівників.
8. Зловживання посадою/владою.
9. Інформована згода на медичне втручання.
10. Конституційне регулювання права людини на охорону здоров'я в Україні.
11. Кримінальна відповідальність медичних працівників за вчинення професійних злочинів.
12. Лікарська таємниця.
13. Лікарські помилки.
14. Матеріальна відповідальність медичних працівників.

15. Медичні працівники як суб'єкти правовідносин охорони здоров'я, їх права та обов'язки.

16. Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров'я.

17. Місце конституційного процесуального права в системі права України.

18. Місце ятрогенної патології в структурі несприятливих результатів медичних втручань.

19. Нещасні випадки.

20. Основні права людини. Межі здійснення прав людини.

21. Отримання незаконної винагороди.

22. Повноваження та система органів прокуратури.

23. Політична і правова думка Київської Русі: загальна характеристика.

24. Поняття гарантованого мінімуму медико-санітарної допомоги та його обсяг.

25. Поняття державного територіального устрою.

26. Поняття і зміст народовладдя в Україні.

27. Поняття кримінального права, його принципи, джерела та система.

28. Поняття медичної допомоги та її види за законодавством України.

Медична допомога і медична послуга: співвідношення понять.

29. Поняття пацієнта та його правовий статус.

30. Поняття сімейного права, його принципи та джерела.

31. Поняття та види влади. Державна влада.

32. Поняття та види посадового злочину.

33. Поняття та види правового статусу особи. Ознаки прав і свобод людини і громадянина.

34. Поняття та види правової поведінки.

35. Поняття та ознаки посадової особи у сфері охорони здоров'я.

36. Поняття та ознаки правових обмежень. Класифікація правових обмежень.

37. Поняття та форми реалізації норм права. Застосування норм права як особлива форма їх реалізації: використання, виконання, дотримання.

38. Поняття та функції правової свідомості. Структура й види правосвідомості.

39. Поняття, ознаки та теорії виникнення держави.

40. Поняття, ознаки та функції права. Поняття та структура норми права.

41. Поняття, предмет і джерела адміністративного права.

42. Поняття, предмет і джерела трудового права.

43. Поняття, предмет і джерела фінансового та податкового права.

44. Поняття, предмет і джерела цивільного права.

45. Поняття, предмет і система галузі конституційного права.

46. Поняття, суть, функції та соціальне призначення держави.

47. Права людини у сфері охорони здоров'я.

48. Право людини на особисту недоторканність, свободу та гідність.

49. Право на життя і медична діяльність: питання співвідношення.

50. Право на здоров'я.

51. Правове забезпечення охорони дитинства в Україні.

52. Правове регулювання медичних експертиз.
53. Правове регулювання надання психіатричної допомоги.
54. Правове регулювання проведення медико-біологічних експериментів в Україні.
55. Правове регулювання трансплантації та донорства в Україні.
56. Правові питання забезпечення населення лікарськими засобами.
57. Правові проблеми абортів.
58. Предмет і метод медичного права. Функції та принципи медичного права. Джерела медичного права.
59. Проведення експертизи дефектів надання медичної допомоги.
60. Рівні соціального регулювання медичної діяльності.
61. Роль і значення лікарської етики та деонтології. Етичний кодекс українського лікаря.
62. Службова фальсифікація.
63. Суб'єкти та об'єкти медичного права.
64. Державний контроль і нагляд у сфері охорони здоров'я.
65. Хабарництво.
66. Халатність.
67. Цивільно-правова відповідальність лікувально-профілактичних закладів.
68. Юридична оцінка несприятливих результатів лікування хворих.
69. Юридичні аспекти профілактики та лікування інфекційних хвороб, ВІЛ/СНІДу, туберкульозу.

3.3 Зміст освітнього компонента:

Тема 1 Загальні положення позитивного права України. Основи загальної теорії держави. Основи загальної теорії права. Конституційне право – провідна галузь права України. Основи конституційного процесуального права. Формування та розвиток державно-правової думки в Україні. Місце і роль держави в політичній системі суспільства. Народовладдя: поняття і форми прояву. Правова свідомість і правова культура. Реалізація та тлумачення норм права. Засади територіального устрою та місцевого самоврядування. Правова і правомірна поведінка. Правові стимули та обмеження. Держава, право та громадянин. Основи правового статусу людини та громадянина в Україні.

Тема 2 Спеціальні галузі права України. Правоохоронні та правозахисні органи в Україні. Основи адміністративного права України. Основи фінансового та податкового права України. Основи цивільного права України. Основи сімейного права України. Основи трудового права України. Основи кримінального права та процесу України.

3.4 Індивідуальні завдання (ІЗ) є видом позааудиторної індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти навчального, навчально-дослідницького чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу й завершується складанням підсумкового заліку. Це завершена теоретична або практична робота в межах

навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних і семінарських занять, охоплює декілька тем або зміст освітнього компонента в цілому.

Мета ІЗ. Самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань здобувачів вищої освіти з освітнього компонента і розвиток навичок самостійної роботи.

Структура ІЗ:

- вступ – зазначається тема, мета й завдання роботи і основні її положення;
- теоретичне обґрунтування, виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- вказуються та коротко характеризуються методи роботи при виконанні практичних, розрахункових, моделюючих робіт;
- основні результати роботи та їх обговорення – подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;
- висновки;
- список використаних джерел.

Порядок подання та захисту ІЗ:

1. Звіт про виконання ІЗ подається у вигляді реферату. Він повинен мати обсяг 10–16 сторінок тексту стандартного оформлення (розмір аркуша А4, шрифт – Times New Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, вирівнювання по ширині, між абзацні відступи – відсутні) і повністю розкривати зміст обраних питань.

2. ІЗ подається викладачу, який читає лекційний курс з даного освітнього компонента та приймає диференційований залік, не пізніше ніж за 2 тижні до дати його проведення.

3. Захист ІЗ відбувається на одному із семінарських занять, де здобувач вищої освіти репрезентує основні результати дослідження (до 5 хв.) та відповідає на питання за даною проблематикою.

4. Оцінка за ІЗ (максимум – 10 балів) є обов'язковою складовою підсумкової оцінки з освітнього компонента.

Невідповідність змісту, занадто великий/малий обсяг роботи, невідповідність формальним вимогам до оформлення, відсутність переліку використаних джерел або його неправильне оформлення, недостатня структурованість роботи, невчасне подання роботи на перевірку є підставами для зниження оцінки чи повернення роботи на доопрацювання.

3.6 Правила оскарження оцінки

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів вищої освіти ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 30.09.2020 р. № 35/2020) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf) дозволяє уникнути конфліктів під час оскарження здобувачами вищої освіти результатів підсумкового контролю.

4 ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>), здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою освітнього компоненту. Регламентовано порядок ліквідування академічної заборгованості (наказ ректора ХНМУ від 26.12.2019 р. № 533) та Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (наказ ректора ХНМУ від 30.09.2020 р. № 36/20) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf). Важливо дотримуватися Кодексу корпоративної етики ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/golovna/pro-nas/kodeks-korporatyvnoyi-etyky/>). ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми й види діяльності, що надаються здобувачам вищої освіти або співробітникам ХНМУ, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість в опануванні освітнього компонента. Вітається творчий підхід у різних його проявах. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

5 АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Успішне опанування освітнього компонента вимагає дотримання засад академічної доброчесності. Відповідно до ст.42 Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту», враховуючи рекомендації НАЗЯВО (від 29.10.2019 р. протокол № 11) в ХНМУ запроваджено систему розвитку академічної доброчесності, основні положення якої розміщено на сайті ЗВО: Кодекс академічної доброчесності ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 305) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/kodex_ad.pdf); Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf); Положення про Комісію з доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf); Положення про порядок перевірки у Харківському національному медичному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2020 р. № 195); Положення про підготовку та захист магістерських робіт студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «магістр» у ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 371) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_magistr.pdf). Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування

мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. ХНМУ підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання 3-є. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
2. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Вид. 4-те. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.
3. Адміністративне право: навчальний посібник / [Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, В.В. Зуй та ін.]. Вид. 6-те, допов. і перероб. Харків: Право, 2021. 196 с.
4. Барабаш Г.О., Луценко Т.О. Право в державному управлінні: навчальний посібник. Харків: НУЦЗУ, 2016. 74 с.
5. Барабаш Ю.Г., Бориславська О.М., Венгер В.М. Конституційне право: підручник. Київ: ВАІТЕ, 2021. 528 с.
6. Дякович М.М. Сімейне право України: навчальний посібник. Харків: ЕКУС, 2022. 416 с.
7. Загальна теорія права: підручник / за заг. ред. М.І. Козюбри. Київ: Ваіте, 2015. 392 с.
8. Іванов Ю.Ф. Науково-практичний коментар Кодексу законів про працю України. Київ: Алерта, 2020. 788 с.
9. Іванський А.Й. Фінансове право: підручник / 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Юрінком Інтер, рік 2022. 484 с.
10. Кіріяк О.В., Пацурківський Ю.П., Гудима-Підвербецька М.М. Цивільне право (загальна частина): навчальний посібник. Чернівці, 2021. 304 с.
11. Ковалів М.В., Єсімов С.С., Проць І.М. та ін. Фінансове право України: навчальний посібник. Львів: СПОЛОМ, 2022. 394 с.
12. Конституційне право України: навчальний посібник / [Т.М. Слінько, І.І. Дахова, Л.І. Летнянчин та ін.]. Вид. 7-ме, перероб. і допов. Харків: Право, 2022. 372 с.
13. Конституційне право: підручник / за заг. ред. І. Козюбри. Київ: Ваіте, 2021. 528 с.
14. Кримінальне право України. Загальна частина: навчальний посібник / за заг. ред. В.М. Трубникова. Харків, 2015. 422 с.
15. Кримінальне право України. Загальна частина: навчальний посібник / В.І. Тютюгін, О.Д. Комаров, М.А. Рубашенко. 4-те вид., перероб. і доп. Харків: Право, 2021. 238 с.
16. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за заг. ред. О.М. Литвинова. Харків, 2020. 428 с.

17. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за заг. ред. В.Я. Конопельського, В.О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с.
18. Кримінальне право України. Ч. 1: конспект лекцій. Чернівці, 2022. 182 .
19. Кульчій І.О. Право в публічному управлінні: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 140 с.
20. Мічурін Є.О., Шишка О.Р. Цивільне право. навчальний посібник / у 2 ч. Ч. 1. Вид. 6-те, перероб. Харків: Право, 2022. 220 с.
21. Податкове право України: підручник / за ред. М.П. Кучерявенка, Н.А. Маринів. Харків: Право, 2019. 440 с.
22. Правознавство: підручник / за заг. ред. Н.М. Крестовської, О.О. Кулініч, Л.Д. Романадзе. Одеса: Атлант, 2015. 554 с.
23. Сімейне право: підручник / за заг. ред. В.А. Кройтора, В.Ю. Євко. Харків, 2016. 512 с.
24. Складання процесуальних документів з цивільних, сімейних, житлових, земельних та трудових справ: науково-практичний посібник / за заг. ред. М.М. Ясинка. Київ: Алерта, 2022. 352 с.
25. Теорія держави та права: навчальний посібник / за заг. ред. С.Д. Гусарева, О.Д. Тихомирова. Київ: НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
26. Тертишник В.М. Конституція України. Науково-практичний коментар. Київ: Алерта, 2022. 430 с.
27. Трудове право України: підручник / за заг. ред. М.І. Іншина, В.Л. Костюка, В.П. Мельника. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ: ЦУЛ, 2016. 472 с.
28. Трудове право України: підручник / за ред. проф. О.М. Ярошенко. Харків: Вид-во 2022. 376 с.
29. Трудові правовідносини в період воєнного стану в Україні. Київ: Професіонал, 2022. 422 с.
30. Унікальний посібник з кримінального права України: науково-практичне видання / за заг. ред. В.М. Киричко. Право, 2015. 1080 с.
31. Фінансове право України: навчальний посібник / К.А. Гурковська, О.Б. Мороз, Ю.С. Назар, Л.М. Сукмановська. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 308 с.
32. Цивільне право (частина особлива). навчальний посібник / за ред. І. Спасибо-Фатеевої. Харків: ЕКУС, 2022. 640 с.

Допоміжна

1. Адмінресурс і як йому протидіяти. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diiia.gov.ua/courses/administrative-resource>
2. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання 3-є. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Вид. 4-те. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.
4. Адміністративне право: навчальний посібник / [Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, В.В. Зуй та ін.]. Вид. 6-те, допов. і перероб. Харків: Право, 2021. 196 с.
5. Антикорупція. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diiia.gov.ua/courses/antikorupcia>

6. Барабаш Г.О., Луценко Т.О. Право в державному управлінні: навчальний посібник. Харків: НУЦЗУ, 2016. 74 с.
7. Барабаш Ю.Г., Бориславська О.М., Венгер В.М. Конституційне право: підручник. Київ: ВАІТЕ, 2021. 528 с.
8. Бізнес і права людини. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/business-and-human-rights>
9. Від заяви до вироку. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/from-statement-to-sentence>
10. Дякович М.М. Сімейне право України: навчальний посібник. Харків: ЕКУС, 2022. 416 с.
11. Загальна теорія права: підручник / за заг. ред. М.І. Козюбри. Київ: Ваіте, 2015. 392 с.
12. Іванов Ю.Ф. Науково-практичний коментар Кодексу законів про працю України. Київ: Алерта, 2020. 788 с.
13. Іванський А.Й. Фінансове право: підручник / 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Юрінком Інтер, рік 2022. 484 с.
14. Кіріяк О.В., Пацурківський Ю.П., Гудима-Підвербецька М.М. Цивільне право (загальна частина): навчальний посібник. Чернівці, 2021. 304 с.
15. Ковалів М.В., Єсімов С.С., Проць І.М. та ін. Фінансове право України: навчальний посібник. Львів: СПОЛОМ, 2022. 394 с.
16. Конституційне право України: навчальний посібник / [Т.М. Слінько, І.І. Дахова, Л.І. Летнянчин та ін.]. Вид. 7-ме, перероб. і допов. Харків: Право, 2022. 372 с.
17. Конституційне право: підручник / за заг. ред. І. Козюбри. Київ: Ваіте, 2021. 528 с.
18. Кримінальне право України. Загальна частина: навчальний посібник / за заг. ред. В.М. Трубникова. Харків, 2015. 422 с.
19. Кримінальне право України. Загальна частина: навчальний посібник / В.І. Тютюгін, О.Д. Комаров, М.А. Рубащенко. 4-те вид., перероб. і доп. Харків: Право, 2021. 238 с.
20. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за заг. ред. О.М. Литвинова. Харків, 2020. 428 с.
21. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за заг. ред. В.Я. Конопельського, В.О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с.
22. Кримінальне право України. Ч. 1: конспект лекцій. Чернівці, 2022. 182 с.
23. Кульчій І.О. Право в публічному управлінні: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 140 с.
24. Мічурін Є.О., Шишка О.Р. Цивільне право. навчальний посібник / у 2 ч. Ч. 1. Вид. 6-те, перероб. Харків: Право, 2022. 220 с.
25. Податкове право України: підручник / за ред. М.П. Кучерявенка, Н.А. Маринів. Харків: Право, 2019. 440 с.
26. Правознавство: підручник / за заг. ред. Н.М. Крестовської, О.О. Кулініч, Л.Д. Романадзе. Одеса: Атлант, 2015. 554 с.
27. Сімейне право: підручник / за заг. ред. В.А. Кройтора, В.Ю. Євко. Харків, 2016. 512 с.

28. Складання процесуальних документів з цивільних, сімейних, житлових, земельних та трудових справ: науково-практичний посібник / за заг. ред. М.М. Ясинка. Київ: Алерта, 2022. 352 с.

29. Стоп корупція для військовослужбовців. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/stop-corruption>

30. Теорія держави та права: навчальний посібник / за заг. ред. С.Д. Гусарева, О.Д. Тихомирова. Київ: НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.

31. Тертишник В.М. Конституція України. Науково-практичний коментар. Київ: Алерта, 2022. 430 с.

32. Трудове право України: підручник / за заг. ред. М.І. Іншина, В.Л. Костюка, В.П. Мельника. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ: ЦУЛ, 2016. 472 с.

33. Трудове право України: підручник / за ред. проф. О.М. Ярошенко. Харків: Вид-во 2022. 376 с.

34. Трудові правовідносини в період воєнного стану в Україні. Київ: Професіонал, 2022. 422 с.

35. Унікальний посібник з кримінального права України: науково-практичне видання / за заг. ред. В.М. Киричко. Право, 2015. 1080 с.

36. Фінансове право України: навчальний посібник / К.А. Гурковська, О.Б. Мороз, Ю.С. Назар, Л.М. Сукмановська. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 308 с.

37. Цивільне право (частина особлива). навчальний посібник / за ред. І. Спасибо-Фатеевої. Харків: ЕКУС, 2022. 640 с.

7 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Держана служба статистики України. Офіційний сайт. URL: www.ukrstat.gov.ua

2. Інтернет-платформа для адвокатів, юристів, викладачів права, викладачів у галузі медицини. URL: <https://healthrights.org.ua/>

3. Медичне право: журнал. URL: <http://medicallaw.org.ua/zhurnal-medychne-pravo/zhurnal/>

4. Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету. URL: <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/biblioteki>

5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

6. Національна наукова медична бібліотека України. URL: <http://www.library.gov.ua>

7. Право України: журнал. URL: <https://www.pravoua.com.ua/ua/>

8. Проект Агентства США з міжнародного розвитку «Доступ до правосуддя та правової обізнаності в Україні «Правова країна». URL: <http://pravovakrayina.org.ua/>

9. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. URL: <http://korolenko.kharkov.com>

8 ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією у ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf)

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами вищої освіти ХНМУ окремих освітніх компонентів понад обсяг навчального плану (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyv_dysc.pdf)

Положення про визнання результатів неформальної освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_neform_osv-1.pdf)

Документи щодо поширення інклюзивної освіти в ХНМУ (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk)